

Regenerace sídliště Opava - Kylešovice

Žadatel: Statutární město Opava
Horní náměstí 69, 746 26 Opava
IČ 00300535

Zpracovatel: Ing. Tereza Staňková
Odbor rozvoje města a strategického
plánování

Ing. arch. Petr Stanjura
Vedoucí odboru hlavního architekta
a územního plánu

Zpracování: 2017

Obsah

1	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŘEŠENÉM ÚZEMÍ	2
2	ANALYTICKÁ ČÁST.....	5
2.1	Schválená územně plánovací dokumentace	5
2.2	Zpracované záměry, strategie	5
2.3	Dokončené nebo rozestavěné úpravy regenerace některých částí sídliště	7
2.3.1	Sídliště Liptovská	7
	Komunitní centrum Liptovská	7
2.3.2	Sídliště 17. listopadu.....	7
	Dětské hřiště I.....	8
	Dětské hřiště II.....	8
	Workout hřiště	9
	Veřejné osvětlení obslužného chodníku	10
2.4	Výsledky veřejného setkání s obyvateli sídliště, připomínky a náměty občanů	10
2.5	Vývoj věkové a sociální skladby obyvatel v sídlišti	11
2.5.1	Věkové složení obyvatelstva.....	13
2.5.2	Vzdělanostní složení obyvatel	15
2.5.3	Ekonomická aktivita.....	16
2.5.4	Nezaměstnanost.....	17
2.5.5	Kriminalita a bezpečnost	18
	Pocitová mapa sídliště.....	20
2.6	Posouzení stávajícího stavu sídliště z hledisek stavebně technického, funkčně provozního a prostorového.....	22
2.7	Charakteristika jednotlivých úprav.....	24
3	NÁVRHOVÁ ČÁST.....	25
3.1	Textová část.....	25
3.1.1	Multifunkční hřiště I – sídliště 17. listopadu	26
3.1.2	Multifunkční hřiště II - sídliště 17. listopadu	27
4	EKONOMICKÁ ČÁST	28
	Seznam zkratk.....	32

1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŘEŠENÉM ÚZEMÍ

Sídliště je definováno jako část města, která byla primárně vystavěna jako obytná zóna pro rychle se rozrůstající městskou populaci, s vícepatrovými obytnými domy, např. panelovými domy, obytnými panelovými věžovými domy, malými až středně velkými obchody, školami a parky. Sídliště tohoto typu byla stavěna ve 40. až 90. letech 20. století na okrajích velkých i malých měst.

Na území Statutárního města Opavy se nacházejí tři sídliště - Kateřinky, Kylešovice a Olomoucká, která jsou znázorněna na Obrázku 1. Sídliště byla vybudována ve stejném časovém období, a to v 70. a 80. letech 20. století. Největším sídlištěm z hlediska počtu obyvatel a rozlohy jsou Kateřinky.

Sídliště Kylešovice se řadí mezi druhé největší sídliště v Opavě dle počtu obyvatel a rozlohy. V hustotě zalidnění má nejvíce obyvatel na hektar, a to 178. (viz Tabulka 1) Katastrální území Kylešovice je třetí největší evidenční částí města Opavy.

Souhrnná plocha sledovaného území činí přibližně 19 hektarů, což je 0,2 % celkového území města Opavy. Na sídlišti Kylešovice žije 6 % obyvatel Opavy. O intenzivním využití území z hlediska rezidenční funkce napovídá třicetinásobně vyšší hustota zalidnění na sídlišti Kylešovice oproti průměru Opavy jako celku. (viz Tabulka 1)

Tabulka 1: Základní charakteristika sídlišť v Opavě

Území	Počet obyvatel	Podíl na obyvatelstvu Opavy (%)	Rozloha (ha)	Podíl na rozloze (%)	Hustota zalidnění (ob./ha)
sídliště Kylešovice	3 390	5,9	19	0,21	178
sídliště Kateřinky	9 710	17,0	60	0,66	162
sídliště Olomoucká	1 939	3,4	14	0,15	139
Opava	57 187	100,0	9061	100,00	6

Zdroj: Evidence obyvatelstva města Opavy, 08/2017

Při podrobnějším pohledu na urbanistickou strukturu území je možné sídliště Kylešovice rozdělit do dvou celků (Obrázek 2). Spojovacím bodem obou částí je křižovatka ulic Na Pomezí, Gudrichova a Bílovecká, kde se také nachází konečná trolejbusových linek. Blíže k centru mezi ulicemi Bílovecká a Gudrichova se rozkládá část Kylešovice – sever. Panelové domy v této části sídliště se soustřeďují podél okružní ulice 17. listopadu, proto tuto část sídliště nazýváme lokalitou 17. listopadu.

Druhá část sídliště, jižně od ulice Na Pomezí, je označována jako Kylešovice – jih a panelovou zástavbu vymezují ulice Jasná a Liptovská. Tato část sídliště je nazývána jako lokalita Liptovská.

Obrázek 1: Územní vymezení sídlišť v Opavě

Zdroj: Mapové podklady GIS, SMO 2017

Obrázek 2: Územní vymezení sídliště Kylešovice

Zdroj: Mapové podklady GIS, SMO 2017

V rámci strategického zájmu rozvoje města a požadavku občanů je potřebné území obytné zóny především rekonstruovat, doplnit a oživit. Kvalitní život mezi bytovými domy je dán kombinací odpočinkových a sociálních aktivit. Zástavba na sídlišti a veřejné plochy vykazují mnoho urbanistických závad, které je třeba upravit. Některé plochy vzhledem k zanedbanosti už neodpovídají požadavkům příjemného pobytu a nakonec i bezpečnosti občanů.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Schválená územně plánovací dokumentace

Územní plán města Opavy byl zpracován pro k. ú. Opava-Město, Opava-Předměstí, Držkovice, Jaktař, Kateřinky u Opavy, Komárov u Opavy, Kylešovice, Malé Hoštice, Palhanec, Vávrovice a byl schválen Zastupitelstvem města Opavy dne 22. 6. 1998, vyhláška o závazné části územního plánu nabyla účinnosti dne 31. 8. 1998.

Následně byly pořízeny změny Územního plánu města Opavy: Změna č. 1 byla schválena dne 14. 8. 2001, vyhláška o závazné části nabyla účinnosti dne 27. 9. 2001; Změna č. 2 byla schválena dne 16. 9. 2003 a vyhláška o závazné části změny nabyla účinnosti dne 6. 10. 2003; Změna č. 4 byla schválena dne 20. 9. 2005 a vyhláška o závazné části nabyla účinnosti dne 11. 10. 2005; Změna č. 6 byla schválena dne 22. 6. 2004 a vyhláška o závazné části nabyla účinnosti dne 9. 7. 2004; Změna č. 7 byla schválena dne 19. 12. 2006 a vyhláška o závazné části nabyla účinnosti dne 19. 12. 2006, Změna č. 8 byla vydána dne 31. 8. 2010 Opatřením obecné povahy 2/2010, které nabylo účinnosti dne 4. 10. 2010; Změna č. 9 byla vydána dne 31. 8. 2010 Opatřením obecné povahy 3/2010, které nabylo účinnosti dne 4. 10. 2010; Změna č. 10 byla vydána dne 31. 8. 2010 Opatřením obecné povahy č. 4/2010, které nabylo účinnosti dne 4. 10. 2010; Změna č. 12 byla vydána dne 23. 4. 2012 Opatřením obecné povahy č. 1/2012, které nabylo účinnosti dne 31. 5. 2012 a Změna č. 13 byla vydána dne 16. 12. 2013 Opatřením obecné povahy 1/2013, které nabylo účinnosti dne 1. 1. 2014.“

V současnosti je pořizován nový Územní plán Opavy, jeho upravený návrh byl opakovaně veřejně projednán 6. září 2017. Do 13. září 2017 bylo možné k upraveným částem návrhu Územního plánu Opavy uplatnit námítky a připomínky a dotčené orgány stanoviska. Nyní Odbor hlavního architekta a územního plánu jako pořizovatel vyhodnocuje výsledky projednání a zpracovává návrh rozhodnutí o námítkách a návrh vyhodnocení připomínek. Nový Územní plán Opavy je tedy ve fázi ukončeného opakovaného veřejného projednání jeho upraveného návrhu.

Od severu k jihu zastavěným územím prochází silnice Bílovecká, na jejíž západní straně byla realizována bytová vícepodlažní zástavba, která je vymezena jako plocha bytových domů o 3 a více patrech (BD). Další vícepodlažní bytová zástavba byla realizována u křížení silnice Bílovecké se silnicí Hlavní, která prochází zástavbou ve směru od východu na západ. Plochy bydlení v bytových domech jsou obklopeny rodinnými domy, které jsou územním plánem vymezeny jako plochy rodinné zástavby městského typu (RM). Zařízení občanské vybavenosti, především z oblasti školství a obchodu, jsou situována mezi obytnou zástavbou a označena jako plocha občanská vybavenost (OV).

Úpravy v rámci Projektu regenerace sídliště Opava - Kylešovice jsou v souladu se schválenou ÚPD a nevyžadují provedení změn v územním plánu.

2.2 Zpracované záměry, strategie

Základním rozvojovým dokumentem Statutárního města Opavy je schválený dokument: „**Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007 – 2020**“, jež byl aktualizován v roce 2015 na léta 2015 - 2020. Projekt „Regenerace sídliště Opava – Kylešovice“ je v souladu s tímto základním strategickým dokumentem. Strategický plán představuje základní koncepční nástroj rozvoje města, jemuž jsou ostatní (zejména dílčí sektorové) koncepční dokumenty podřízené. Priority Strategického plánu jsou rozdělené do pěti oblastí, každá

z nich se dále dělí do několika priorit. Kylešovice jsou zahrnuty v prioritní oblasti Lidé, Priorita L3: Podporování volnočasových aktivit, Opatření L 3.2: Zajištění revitalizace veřejných prostor určených pro volnočasové aktivity, Aktivita L 3.2.2: Zajištění úpravy veřejných prostor v lokalitě Kylešovice. Tyto strategické cíle se budou naplňovat v rámci jednotlivých etap projektu.

Dalším strategickým dokumentem je **Plán udržitelné městské mobility Opava (dále jen „PUMM“)**, který řeší trvale udržitelný dopravní systém pro Statutární město Opava a jeho spádové okolí. PUMM zajišťuje prioritní cíle pro udržitelnou mobilitu:

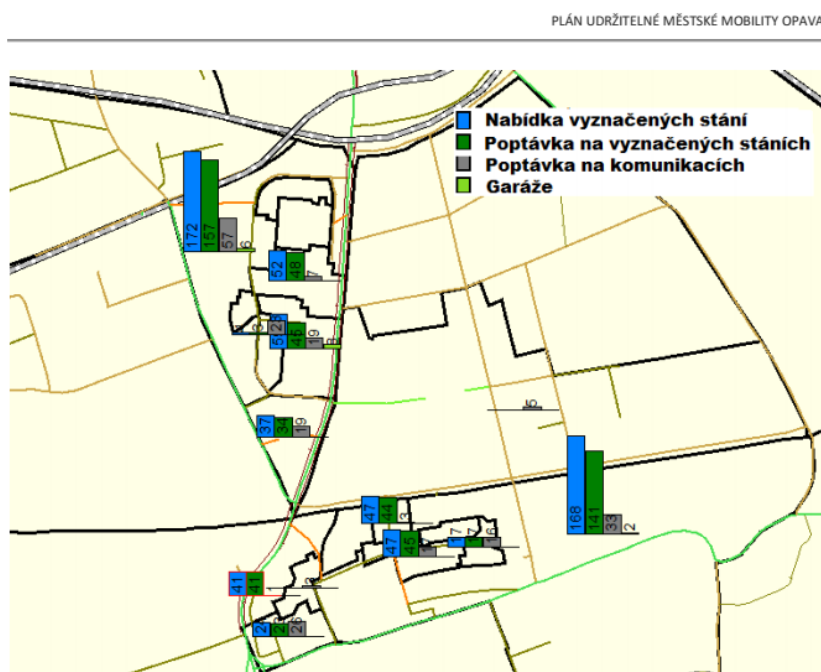
- vytváření bezpečného a zdravého veřejného městského prostoru pro obyvatele,
- omezení vlivu individuální automobilové dopravy vhodným uspořádáním dopravního prostoru, organizací dopravy a vlivem na změnu dopravního chování,
- optimalizaci dělby přepravní práce ve prospěch udržitelné a ekologické dopravy,
- zkvalitněním hromadné dopravy, cyklistické a pěší dopravy.

PUMM řeší dlouhodobou, integrovanou dopravní strategii města s cílem uspokojení potřeb mobility lidí i podniků ve městě a okolí včetně zajištění lepší kvality života obyvatel.

Tento dokument vznikl v letech 2013 a 2015. V rámci PUMM byl proveden dopravní průzkum, který se uskutečnil ve čtvrtek 29. 5. 2014 a následně v pondělí 2. 6. 2014 ve večerních hodinách, v době 20-23 hod. Průzkum byl zaměřen na zjištění nabídky a obsazenosti parkovacích míst, včetně parkování na komunikacích v oblastech sídlišť.

V lokalitě Opava Kylešovice je 668 vyhrazených odstavných stání, z nichž bylo v době průzkumu 598 obsazeno, což představuje 89,5%. Mimo vyhrazená stání bylo zjištěno 229 vozidel. V lokalitě bylo zjištěno 16 garáží. V roce 2014 bydlelo na sídlišti cca 3400 obyvatel, což představuje 247 vozidel na 1000 obyvatel. Vysoký podíl vytížení vyznačených stání a velký počet vozidel mimo vyznačená stání ukazuje na deficit parkovací kapacity v lokalitě 17. listopadu i Liptovská. Výsledky jsou uvedeny na Obrázku 3.

Obrázek 3: Nabídka a poptávka odstavení vozidel rezidentů Opava Kylešovice

Zdroj: Plán udržitelné městské mobility Opava, 2015

Socioekonomická analýza sídliště Kylešovice v Opavě vznikla jako analytický materiál pro Integrovaný plán rozvoje měst (oblast bydlení), který v roce 2008 zpracovával Magistrát města Opavy. Cílem studie bylo shromáždit podkladové materiály a vyhodnotit současný stav sociálního a fyzického prostředí na sídlišti Opava – Kylešovice. Analýza byla uskutečněna v březnu 2008 zpracovatelem SPF Group, v.o.s.

Veřejné projednávání v roce 2015

V roce 2015 bylo realizováno veřejné projednávání k možnostem revitalizace sídliště Kylešovice. Prioritními oblastmi byly doprava, dětská hřiště, sportoviště a zeleň. Občanům sídliště byly představeny konkrétní návrhy změn v daných prioritách, o kterých bylo v rámci veřejného projednávání hlasováno. Nespokojenost obyvatel se stavem sídliště byla charakterizována konkrétními jevy. Jako nejproblematictější respondenti hodnotili stav chodníků a nedostatek parkovacích ploch.

V roce 2016 byly na základě veřejného projednávání zpracovány návrhy na využití současných dětských hřišť, ze kterých město vychází v plánování jednotlivých etap projektu. V obou částech sídliště byla vysazena zeleň a byly odstraněny keře, které obyvatelé vyhodnotili jako rizikové z hlediska bezpečnosti. V oblasti dopravy byla v roce 2017 zjednosměrněna ulice 17. listopadu, aby se navýšil počet parkovacích míst.

2.3 Dokončené nebo rozestavěné úpravy regenerace některých částí sídliště

2.3.1 Sídliště Liptovská

Sídliště v části Liptovská bylo postupně rekonstruováno a upravováno již od roku 1996.

- ✓ V roce 1999 došlo k vytvoření nových parkovacích míst.
- ✓ V roce 2004 došlo k úpravě části chodníků a vytvoření nových parkovacích stání na ulici Jasná.
- ✓ V roce 2006 vznikla nová parkovací stání na ulici Bílovecká.
- ✓ Od roku 2013 je na sídlišti postupně vysazována zeleň.

Komunitní centrum Liptovská

V roce 2014 bylo zrekonstruováno komunitní centrum. Cílem projektu bylo především nabídnout osobám s psychickým, zdravotním, mentálním či kombinovaným onemocněním, vhodné prostory pro poskytování návazných sociálních služeb. Jedná se zejména o sociální rehabilitaci, sociálně terapeutické dílny a chráněnou kavárnu. V rámci projektu byly řešeny stavební úpravy objektu, konkrétně se jednalo o nové dispoziční řešení stavby související s potřebami a standardy poskytovaných sociálních služeb a zázemím pro personál včetně kompletního bezbariérového řešení objektu. Součástí komunitního centra jsou venkovní dětské hřiště a hřiště s fitness prvky pro aktivní občany, které jsou veřejnosti volně přístupná.

2.3.2 Sídliště 17. listopadu

- ✓ V roce 2012 byla vybudována nová cyklostezka podél ulice Bílovecká, která sousedí se sídlištěm 17. listopadu.
- ✓ V oblasti dopravy byla v roce 2017 zjednosměrněna ulice 17. listopadu.

Realizace dětských hřišť v roce 2017

Na základě veřejného projednávání v roce 2015 byla oblast realizace nových dětských hřišť definována jako jedno z témat, kterému je potřeba věnovat pozornost. Cílem jsou zejména rozšíření nabídky sportovního vyžití, zpřístupnění sportovních objektů obyvatelům sídliště, rozvoj sportu a zdravého způsobu života. V rámci této aktivity byly v roce 2017 vybudovány či rekonstruovány následující objekty.

Dětské hřiště I

Jednalo se o stavební úpravy stávající asfaltové plochy s pískovištěm a cihelnou zídou nacházející se mezi ulicemi Gudrichova, 17. listopadu a Bílovecká. Zpevněná plocha měla povrch z asfaltového betonu a byla v nevyhovujícím stavu. Pískoviště je vyhovující a bylo zachováno bez dotčení, veřejné osvětlení plochy bylo také zachováno.

Nové dětské hřiště je umístěno na ploše původního hřiště. Dětské hřiště bylo vybaveno novým jednotným mobiliářem – dětskými hracími prvky – zvířátka na pružině, lavičkami, košem, plakátovací plochou. Materiálové řešení je založeno na kombinaci betonové dlažby kolem pískoviště a protipádové dlažby ze žlutého pryžového granulátu s lemovací obrubou. Plocha pod zrušeným asfaltovým hřištěm (mimo plochu nového hřiště) byla dosypána zeminou a zatravněna tak, aby plynule navazovala na stávající terén. Hřiště je koncipováno jako prostor pro děti ve věku 3-10 let.

Prostranství dětského hřiště se rozkládá v jedné výškové úrovni, plocha je bezbariérově přístupná po stávajících chodnících. Zdrojem financování byl rozpočet města.

Dokončení fyzické realizace	08/2017
Stávající zpevněná plocha	220 m ²
Nové zpevněné plochy	125 m ² (dětské hřiště)

Obrázek 4: Původní plocha dětského hřiště a nové dětské hřiště – sídliště 17. listopadu

Zdroj: Statutární město Opava, 2016, 2017

Dětské hřiště II

Jednalo se o stavební úpravy stávající plochy s pískovištěm a cihelnou zídou s ochrannou konstrukcí tvořenou ocelovými sloupy s pletivem v linii chodníku. Plocha se nachází ve vnitrobloku mezi ulicemi 17. listopadu a Bíloveckou. Zpevněná plocha měla povrch z asfaltového betonu a byla v nevyhovujícím stavu, jednalo se o nefunkční plochu bez využití. Pískoviště je vyhovující a bylo zachováno bez dotčení. Veřejné osvětlení plochy bylo zachováno.

Nové dětské hřiště je umístěno na ploše původního hřiště. Tvarové řešení a umístění nových zpevněných ploch vychází z umístění stávajícího pískoviště. Dětské hřiště je vybaveno novým jednotným mobiliářem (dětské hrací prvky – věžička se skluzavkou, houpačka, lavičky, koš, plakátovací plocha). Materiálové řešení je založeno na kombinaci betonové dlažby kolem pískoviště a protipádové dlažby z pryžového granulátu v okrovém odstínu s lemovací obrubou. Hřiště je koncipováno jako prostor pro děti ve věku 3-10 let.

Dětské hřiště je bezbariérově přístupné, parcela se nachází na rovinatém území. Stávající přístupy zůstávají zachovány. Zdrojem financování byl rozpočet města.

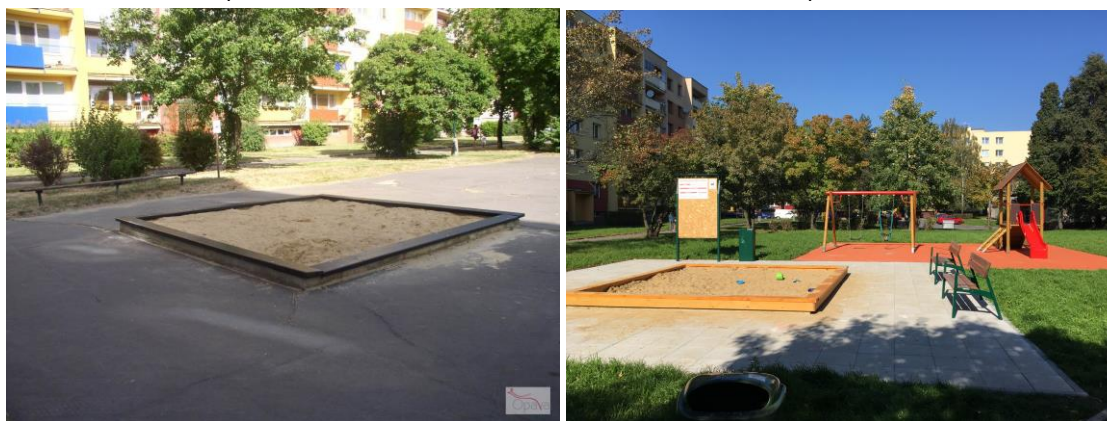
Dokončení fyzické realizace 08/2017

Stávající zpevněná plocha 589 m²

Nové zpevněné plochy (dětské hř.) 169 m²

Nové zpevněné plochy (chodníky) 84 m²

Obrázek 5: Původní plocha dětského hřiště a nové dětské hřiště – 17. listopadu

Zdroj: Statutární město Opava, 2016, 2017

Workout hřiště

Jednalo se o plochu s cihelnou zídou nacházející se ve vnitrobloku mezi ulicemi 17. listopadu a Gudrichovou ul. Plocha byla omezena travnatou plochou se vzrostlou zelení a chodníkem. Zpevněná plocha měla povrch z asfaltového betonu a byla v nevyhovujícím stavu.

Kompoziční řešení a umístění plochy workout hřiště vycházelo ze stávajícího stavu. Nové hřiště a zpevněná plocha před hřištěm je umístěna na ploše původního hřiště. Přístupový chodník z menší části zasáhl do travnaté plochy. Plocha je vybavena novým jednotným mobiliářem (lavička bez opěradla, stojan na kola, odpadkový koš, plakátovací plocha). Workout hřiště je vybaveno cvičební sestavou se žebříky, hrazdou, bradly, závěsy pro kruhy. Povrch je proveden z pryžového granulátu – protipádové dlažby v oranžovém odstínu. Vzhledem k dobrému stavu betonové desky na původním hřišti se ponechá část o rozměru 14 x 16 m z jižní strany workout hřiště. Zabrání se tak nadměrnému opotřebení nově zřízených travnatých ploch cvičenci.

Workout hřiště s novými chodníky je bezbariérově přístupné, parcela se nachází na rovinatém území. Stávající přístupy zůstávají zachovány. Zdrojem financování byl rozpočet města.

Ukončení fyzické realizace 09/2017

Stávající zpevněná plocha	522,20 m ²
Nové zpevněné plochy (workout hř.)	89,25 m ²
Nové zpevněné plochy komunikací	33,00 m ²

U vchodů do bytových domů u workout hřiště bylo v rámci úprav odstraněno 6 ks zrezivělých sušáků na prádlo a byl upraven terén.

Obrázek 6: Původní plocha dětského hřiště a nové workout hřiště – 17. listopadu

Zdroj: Statutární město Opava, 2015, 2017

Veřejné osvětlení obslužného chodníku

V září roku 2017 bylo zřízeno veřejné osvětlení, které chybělo na stávajících plochách nacházejících se ve vnitrobloku na sídlišti v Opavě Kylešovicích mezi ulicemi 17. listopadu a Gudrichova. Plochy s chodníky, které slouží jako přístup k bloku domů na ulici 17. listopadu č. o. 12-22 byly bez veřejného osvětlení (dále jen „VO“). Pozemek, na němž se VO doplňovalo je v severní části vymezen stávajícím chodníkem a oplocením zahrady mateřské školy. Sousední plochy v této části nejsou využitelné z důvodu existence inženýrských sítí a jejich ochranným pásmem, řešená plocha je však mimo ochranná pásma stávajících IS.

Veřejné osvětlení bylo doplněno o 5 ks nových svítidel. Byla navržena svítidla určená pro osvětlení parků, náměstí, cestiček a komunikací nižších tříd. Svítidla nyní slouží k nasvícení prostranství okolo vstupů do bytových domů a workout hřiště. Zdrojem financování byl rozpočet města.

2.4 Výsledky veřejného setkání s obyvateli sídliště, připomínky a náměty občanů

V rámci projektu proběhlo dne 12. 10. 2017 veřejné setkání s občany za účelem prezentace záměru statutárního města revitalizovat sídliště v Opavě – Kylešovicích. Setkání se zúčastnili náměstek primátora, vedoucí odboru přípravy a realizace investic, hlavní architekt města a další představitelé z odboru dopravy, životního prostředí a rozvoje města. Na základě mapových podkladů byly hlavním architektem města Opavy prezentovány jednotlivé etapy úprav.

Veřejné setkání se uskutečnilo v budově Základní školy Opava – Kylešovice a obyvatelé na něj byli upozorněni informacemi ve zpravodaji Hláska, na webu Zdravého města Opava, ale také prostřednictvím letáků, které byly vylepeny na vchodech do bytových domů.

Účastnilo se okolo 35 občanů, kteří mohli diskutovat s představiteli města na daná témata. Největším problémem sídliště je snížená bezpečnost, způsobená špatným technickým stavem pěších

komunikací. Dalším problémem sídliště je nedostatek parkovacích míst. Na veřejném setkání se občané vyjadřovali také k zeleni a přemísťování či rušení stávajícího mobiliáře. Byl vznesen požadavek na herní plochy pro starší děti ve věku 8 -14 let.

2.5 Vývoj věkové a sociální skladby obyvatel v sídlišti

Pro většinu analýz je možné využít území tzv. základních sídelních jednotek. Sídlíště Kylešovice je tvořeno dvěma částmi, z nichž severní část (sídlíště 17. listopadu) zhruba odpovídá územnímu vymezení ZSJ Bílovecká. Jižní část sídlíště oddělená ulicí Na Pomezí, je součástí ZSJ Pod Hlavní, která je však velmi rozsáhlá a není možno tuto ZSJ využít pro statistickou analýzu. Jižní část sídlíště kolem ulice Liptovská sloužila především pro bydlení horníků pracujících v Ostravě. Oba celky jsou obývány k 1. 8. 2017 celkem 3457 obyvateli žijícími v panelových domech z let 1961 – 1990.

Pro referenční hodnoty jsou využity zejména údaje z ohlašovny evidence obyvatel SMO ze srpna roku 2017 a údaje ze SLBD 2011. Samostatně hodnotíme ZSJ Bílovecká, kde je soustředěna zhruba polovina obyvatelstva panelových domů katastrálního území Kylešovice (Tabulka 2).

Na sídlišti mírně převažuje zastoupení žen, hustota zalidnění představuje třiceti násobek průměrné hodnoty za celou Opavu. Sídlíště Kylešovice patří rozlohou mezi druhé největší sídliště v Opavě, rozkládá se zhruba na 2 km².

Tabulka 2: Základní charakteristiky obyvatelstva v roce 2017

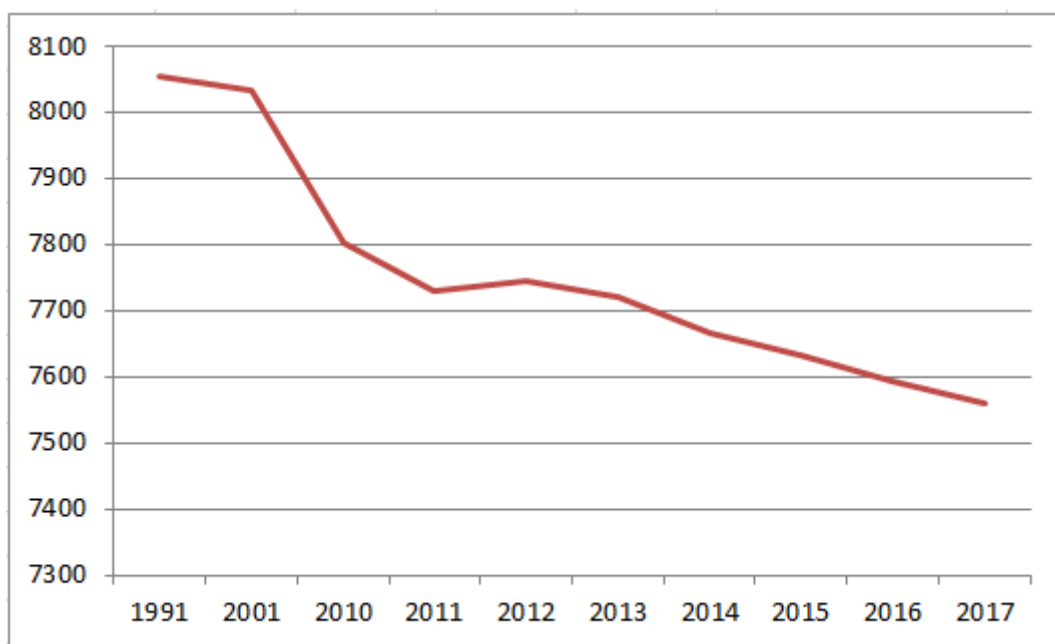
Území	Rozloha (v ha)	Počet obyvatel				Hustota zaldnění (obyv./ha)
		Celkem	V panelových domech	Muži	Ženy	
Sídliště Kylešovice	19	3 457	3 390	1 617	1 840	182
KÚ Kylešovice	1 098	7 558	3 390	3 623	3 935	7
Opava	9 061	57 187	17 356	27 481	29 706	6

Zdroj: Evidence obyvatelstva SMO, 08/2017

Vyšší či nižší tempo migračních a přirozených úbytků je dáno na prvním místě věkovou strukturou domácností (viz kapitola 2.5.1). Nižší populační úbytky za poslední období jsou dány mladší věkovou strukturou obyvatelstva sídliště Kylešovice. Vývoj počtu obyvatel v různých územních jednotkách podává Tabulka 3.

V období mezi lety 1991 až 2017 lze zachytit populační vývoj na datech za katastrální území Opava – Kylešovice jako celku, jehož významnou část představuje sídlištní zástavba. Obrázek 7 ukazuje stabilní pokles této části města ve všech sledovaných letech s výjimkou mírného nárůstu v letech 2012. Populační úbytek koresponduje s demografickými trendy Opavy, ale i ostatních českých měst v posledních letech.

Obrázek 7: Vývoj počtu obyvatelstva v katastrálním území Opava – Kylešovice v letech 1991 - 2017

Zdroj: Evidence obyvatelstva města Opavy

Z Tabulky 3 je zřejmé, že v případě porovnání hodnot za sídlištní zástavbu vykazují obě části kylešovického sídliště výrazné populační úbytky v roce 2011 oproti roku 2001, které převyšují průměrná čísla za Opavu jako celek. V roce 2017 v porovnání s rokem 2011 vykazuje sídliště velice podobné hodnoty. Je velmi pravděpodobné, že populační úbytky budou v blízké budoucnosti umocněny jak migrační složkou, tak přirozenou měnou. Předpokládá se, že bude docházet ke zvýšenému odlivu mladých dospělých a tím ke zmenšování velikosti domácností. Narůstat budou pozvolna i charakteristiky úmrtnosti, neboť populace bude v příštích letech výrazněji stárnout.

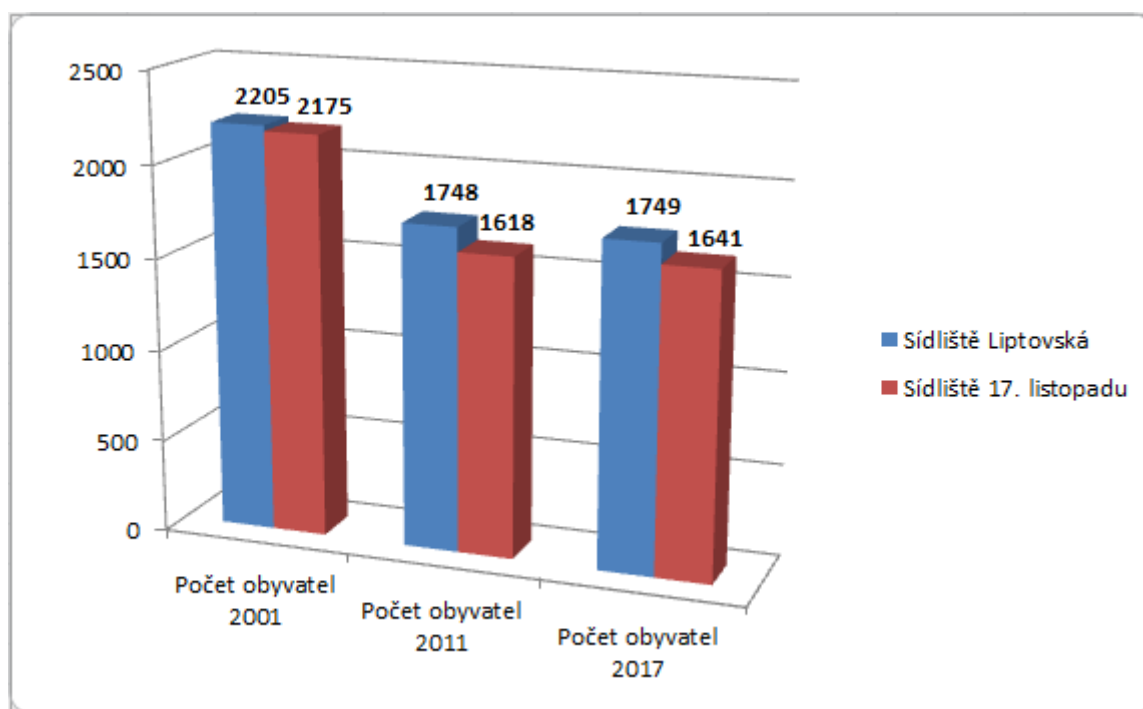
Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel sídliště Opava - Kylešovice

Území	Počet obyvatel 2001	Počet obyvatel 2011	Počet obyvatel 2017
Sídliště Liptovská	2 205	1 748	1 749
Sídliště 17. listopadu	2 175	1 618	1 641
Sídliště Kylešovice	4 380	3 366	3 390
KÚ Kylešovice	8032	7 729	7 558
Opava	61 382	58 351	57 187

Zdroj: SLBD 2001, 2011, Evidence obyvatelstva města Opavy 08/2017

Prostředí sídliště je diferencováno do jednotlivých částí, které vznikaly v přibližně stejném období na přelomu 70. a 80. let 20. století a mají proto podobný populační vývoj. V obou částech sídliště dochází k úbytku počtu obyvatel, který je ale do značné míry výsledkem přirozeného procesu kvótního cyklu rezidenční lokality a souvisí se stárnutím obyvatel a zmenšováním velikosti domácností žijících na sídlišti.

Obrázek 8: Vývoj v počtu obyvatel na sídlišti Opava – Kylešovice v letech 2001, 2011 a 2017

Zdroj: SLBD 2011, Evidence obyvatelstva města Opavy 06/2017

2.5.1 Věkové složení obyvatelstva

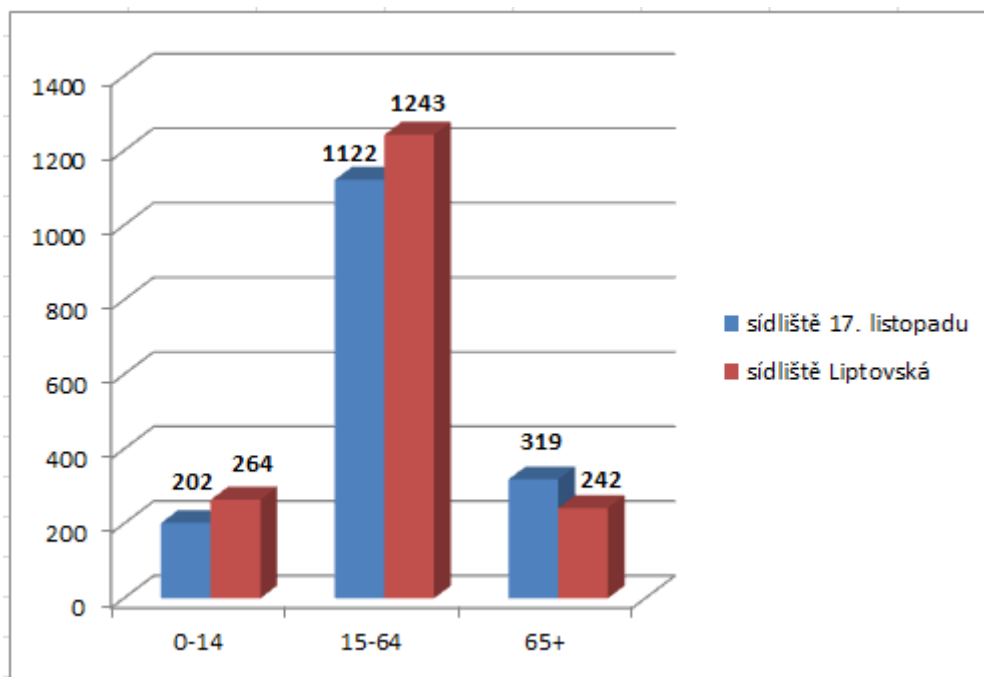
Za zásadní statistiku ovlivňující demografický charakter území sídliště lze považovat strukturu obyvatelstva podle věku. Relativně stabilní populace sídlišť se ve většině českých měst vyvíjí především demografickým stárnutím a migrační složka přírůstku/úbytku obyvatelstva ovlivňuje složení obyvatelstva až na druhém místě. Sledováním vývoje věkového složení můžeme relativně přesně odhadnout i další charakteristiky obyvatelstva, které jsou navázány na jednotlivá období životního cyklu – např. počet ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel, podíl lidí důchodového věku i pravděpodobné složení vzdělanosti obyvatelstva. Analýza věkové struktury je považována za zásadní.

Tabulka 4: Věková struktura obyvatel sídliště Opava-Kylešovice v roce 2011

Území	Počet obyvatel ve věku			Podíl obyvatel v %		
	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +
Sídlíště 17. listopadu	203	1297	150	12	79	9
Sídlíště Liptovská	214	1356	178	12	78	10
KÚ Kylešovice	1128	5560	885	15	73	12
Opava	8117	40895	9121	14	70	16

Zdroj: SLBD 2011

Obrázek 9: Věková struktura obyvatelstva sídliště Kylešovice v roce 2017

Zdroj: Evidence obyvatelstva města Opavy, 08/2017

Jelikož vznikalo sídlíště 17. listopadu téměř souběžně se sídlištěm Liptovská, jsou věkové struktury velice podobné – viz Obrázek 9. Charakteristická je, stejně jako u všech českých sídlišť, dvougenerační struktura domácností tvořená rodiči a dětmi z období osídlování sídliště. Hlavní věková skupina obyvatel je v produktivním věku. V budoucnu, kdy se nejvíce zastoupená věková kategorie dostane do důchodového věku, bude struktura sídliště výrazně odlišná. Nelze tvrdit, že je koncentrace staršího obyvatelstva rizikem nebo znakem neuspokojivého demografického vývoje. Stárnutí populace však přináší do území řadu nových podmínek, které kladou zvýšené nároky na sociální a zdravotní služby, kvalitu fyzického prostředí a ovlivňují i ekonomické charakteristiky a kupní sílu lokální populace.

Tabulka 5: Věková struktura obyvatel sídliště Opava-Kylešovice v roce 2017

Území	Podíl obyvatel ve věku			Podíl obyvatel v %		
	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65+
Sídliště 17. listopadu	202	1122	319	12	68	20
Sídliště Liptovská	264	1243	242	15	71	14
KÚ Kylešovice	1118	5060	1382	15	67	18
Opava	8177	37258	11762	14	65	21

Zdroj: Evidence obyvatelstva SMO, 08/2017

Tabulka 6: Vývoj věkové struktury obyvatel sídliště Opava – Kylešovice mezi lety 2011 - 2017

Území	Nárůst počtu (2011 = 100)			Nárůst v %		
	0-14	15-64	65 +	0-14	15-59	65+
Sídliště Kylešovice	111,8	89,2	171,0	+1,5	-9,9	+5,2
Opava	100,1	91,1	129,0	+0,4	-4,9	+5,0

Zdroj: Evidence obyvatelstva SMO, 2008, 2017

Obě části kylešovického sídliště patří ke střední generaci českých sídlišť. V produktivním věku se nachází 70% obyvatelstva sledovaného území. Zastoupení postproduktivní složky populace každým rokem narůstá, a to v podstatně rychlejším tempu než u města Opavy jako referenčním rámci. Obě části sídliště vznikaly ve stejném období a mají velmi podobné věkové složení obyvatelstva, jak lze usuzovat z tabulek 4 a 5.

Demografická charakteristika sídliště Opava – Kylešovice je ovlivněná dobou výstavby a politikou přidělování bytů v socialistickém státě především mladým rodinám. Sídliště patří v současnosti mezi nejmladší části města, což ovlivňuje především mladou věkovou strukturu obyvatelstva. U mladší generace očekáváme částečný odliv mladých dospělých, kteří budou poptávat bydlení rodinného typu v jiných částech města nebo zcela mimo Opavu.

2.5.2 Vzdělanostní složení obyvatel

Hodnoty vzdělanostní struktury jsou do značné míry ovlivněny věkovou strukturou populace. Charakteristiky vývoje vzdělanostní struktury porovnáváme s posledními dvěma sčítáními lidu, výsledky jsou v Tabulce 7. Aktuálnější data se bohužel nepodařilo získat.

Tabulka 7: Zastoupení a vývoj vzdělanostních kategorií obyvatelstva staršího 15 let v urbanistických obvodech sídliště Kylešovice v letech 2001 a 2011

Rok 2001	Počet obyvatel s dosaženým vzděláním				Podíl obyvatel s dosaženým vzděláním			
	základní	učňovské	s maturitou	VŠ	základní	učňovské	s maturitou	VŠ
ZSJ Pod Hlavní	799	1411	994	270	22,76	40,20	28,32	7,69
ZSJ Bílovecká	387	671	643	217	19,99	34,66	33,21	11,21
KÚ Kylešovice	1377	2473	2044	725	20,60	36,99	30,57	10,84
Opava	11240	18370	15360	5494	21,98	35,92	30,04	10,74

Rok 2011	Počet obyvatel s dosaženým vzděláním				Podíl obyvatel s dosaženým vzděláním			
	základní	učňovské	s maturitou	VŠ	základní	učňovské	s maturitou	VŠ
ZSJ Pod Hlavní	548	1287	1103	446	12,99	30,50	26,13	10,57
ZSJ Bílovecká	213	469	459	249	12,89	28,37	27,77	15,06
KÚ Kylešovice	939	2098	2082	1059	12,00	28,00	28,00	14,00
Opava	8323	16090	15764	7114	16,57	32,03	31,38	14,16

Změna 2001 – 2011	Počet obyvatel s dosaženým vzděláním				Podíl obyvatel s dosaženým vzděláním			
	základní	učňovské	s maturitou	VŠ	základní	učňovské	s maturitou	VŠ
ZSJ Pod Hlavní	-251	-124	109	176	-9,77	-9,7	-2,19	2,88
ZSJ Bílovecká	-174	-202	-184	32	-7,1	-6,29	-5,44	3,85
KÚ Kylešovice	-438	-375	38	334	-8,6	-8,99	-2,57	3,16
Opava	-2917	-2280	404	1620	-5,41	-3,89	1,34	3,42

Zdroj: SLBD 2001 a 2011

Ze srovnání obou sčítání lidu 2001 a 2011 je zřejmé, že sídliště Kylešovice má téměř stejné zastoupení osob s učňovským a dokončeným maturitním vzděláním. Je viditelný zvyšující se trend obyvatel s vysokoškolským vzděláním, naopak osob se základním vzděláním výrazně ubylo.

2.5.3 Ekonomická aktivita

Sídliště Kylešovice má rezidenční funkci a je integrální součástí města Opavy. Vyšší hodnoty ekonomicky aktivního obyvatelstva vykazují všechny části sídliště i katastrální území Kylešovice jako celek. Hodnoty ekonomicky aktivního obyvatelstva lze v české statistice zjistit pouze v desetiletých periodách sčítání lidu. Poslední publikované údaje jsou k dispozici v podrobnosti základních sídelních jednotek ze SLBD 2011. Údaje pro jednotlivé části sídliště, katastrální území Kylešovic a Opavu jako referenčního rámce jsou uvedeny v Tabulce 8.

Tabulka 8: Charakteristiky ekonomicky aktivního obyvatelstva v Opavě – Kylešovicích v roce 2011

Území	Počet ekonomicky aktivních		Podíl EA (v %)		Změna absolutně	Změna relativně
	2001	2011	2001	2011		
ZSJ Bílovecká (17. listop.)	1372	964	61,8	58,32	-408	-3,48
KÚ Kylešovice	4427	4013	56,0	52,84	-414	-3,16
Opava	31533	28643	51,4	49,10	-2890	-2,30

Zdroj: SLBD 2001, 2011

Ekonomicky aktivní mají v roce 2011 na sídlišti v Kylešovicích silné zastoupení, které je dáno věkovou strukturou obyvatel sídliště. Sídliště bude čelit nárazovému snížení podílu ekonomicky aktivního obyvatelstva v následujících 10 letech. V roce 2017 klesl podíl produktivní složky obyvatel z 80 % na 70 % oproti roku 2011.

2.5.4 Nezaměstnanost

Úroveň nezaměstnanosti patří k základním charakteristikám ekonomické struktury obyvatelstva a má zásadní dopady na sociální klima v lokalitě, ve které může podporovat vznik sociálně patologických jevů.

Vývoj nezaměstnanosti ve sledovaném území byl ovlivněn v první řadě obecnými trendy zaměstnanosti v celé České republice (Obrázek 6). Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přešlo na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje míru registrované nezaměstnanosti. Tato data se podařilo získat pouze pro Opavu jako celek, nelze oddělit území sídliště Kylešovice.

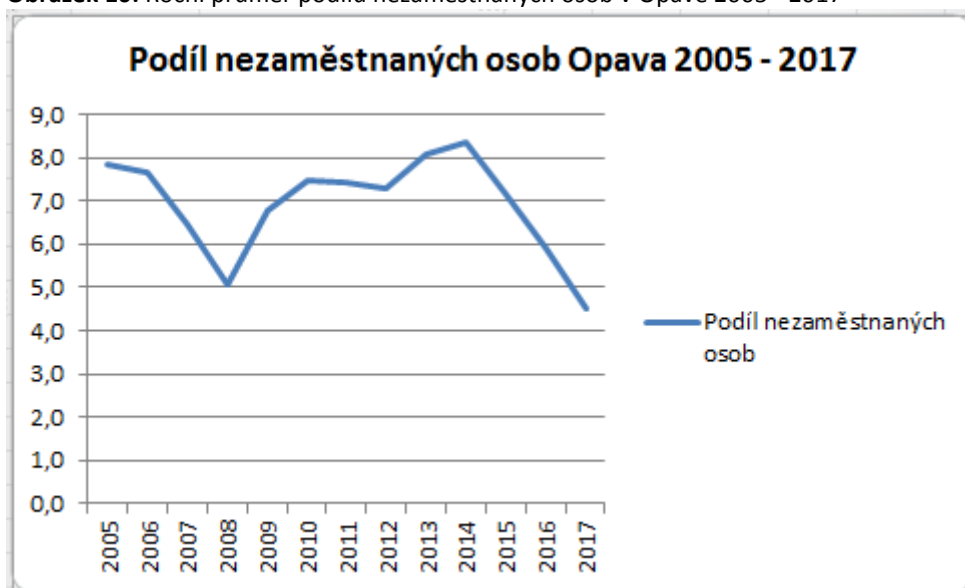
V Tabulce 9 jde vidět postupné snižování podílu nezaměstnanosti od roku 2014. Klesající trend je také v počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let. Počet volných míst se v roce 2015 navýšil 3,5 násobně oproti roku 2014, v dalších letech je pomalá rostoucí tendence počtu volných míst.

Tabulka 9: Podíl nezaměstnaných osob v Opavě 2014 - 2017

Podíl nezaměstnaných osob v Opavě	Dosažitelní uchazeči 15-64 let	Obyvatelstvo 15-64	Podíl nezam. osob (%)	Volná místa
2014	3555	39442	9,0	215
2015	3009	38937	7,7	718
2016	2298	38370	6,0	648
2017	1632	37698	4,3	655

Zdroj: Integrovaný portál MPSV; Poznámka: Data za město Opava jsou k červnu příslušného roku.

Obrázek 10: Roční průměr podílu nezaměstnaných osob v Opavě 2005 - 2017

Zdroj: Integrovaný portál MPSV (portal.mpsv.cz)

O sledovaném území jsou k dispozici pouze údaje o nezaměstnanosti ze Sčítání lidu, bytů a domů z roku 2011. Tabulka 10 porovnává nezaměstnanost na sídlišti 17. listopadu s celým katastrálním územím Opava - Kylešovice a Opavou jako celkem v roce 2011 .

Tabulka 10: Nezaměstnanost v roce 2011

Území	Nezaměstnaní celkem	Podíl nezam. (%)	Nezaměstnaní		Nezaměstnaní hledající první zaměstnání
			Muži	Ženy	
ZSJ Bílovecká (síd. 17. listopadu)	92	6,0	48	44	19
KÚ Kylešovice	356	4,7	168	188	56
Opava	3114	5,3	1649	1465	498

Zdroj: SLBD 2011

Při pohledu na sledované území sídliště v Kylešovicích byla nezaměstnanost v roce 2011 o procento vyšší než v Opavě jako celku.

Nezaměstnaní se vyznačují obecně nižší úrovní vzdělanosti. Vzhledem ke zvyšujícímu se trendu obyvatel s dokončeným maturitním a vysokoškolským vzděláním se bude snižovat také nezaměstnanost.

2.5.5 Kriminalita a bezpečnost

V této kapitole je hodnocena úroveň kriminality na sídlišti Kylešovice pomocí sledování relativního počtu přestupků a trestných činů. Dále bylo využito pocitových map, které byly zpracovány v roce 2016 a ukazují, jaké oblasti sídliště jsou vnímány občany jako nebezpečné.

Největší podíl přestupků spáchaných v Kylešovicích spadá do kategorie dopravních přestupků. V této kapitole jsou však statisticky hodnoceny pouze přestupky proti veřejnému pořádku, vyhlášce města

a veřejnému soužití. Tyto přestupky mají vztah ke zde žijícímu obyvatelstvu, u dopravních přestupků není možné získat data za přestupky na území sídliště.

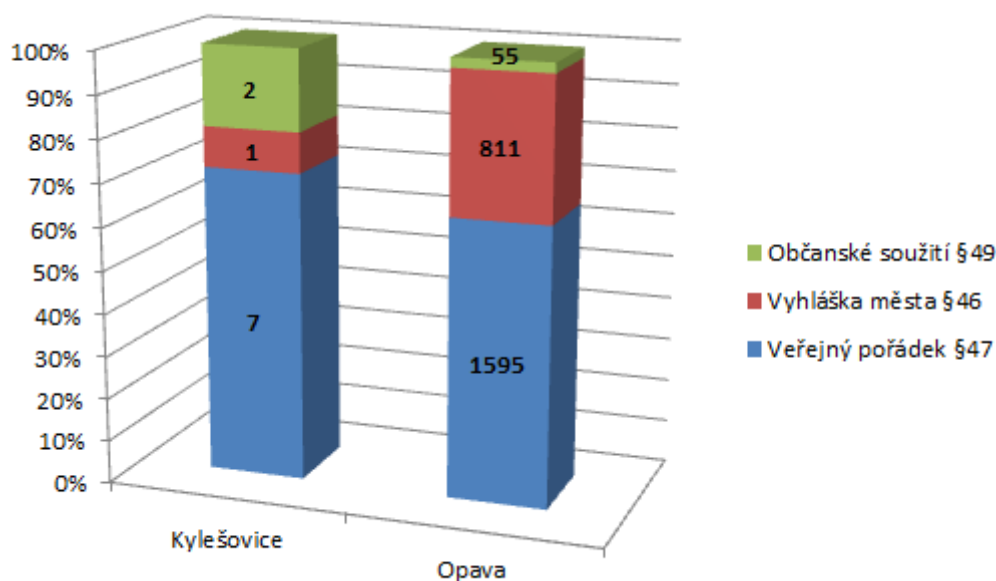
Podle údajů Městské policie Opava bylo na sídlišti Kylešovice spácháno v roce 2015 celkem 27 přestupků, tj. 9 přestupků na 1000 obyvatel. V porovnání s celou Opavou byly Kylešovice v roce 2015 silně podprůměrné, podobně i v roce 2016, kdy se počet přestupků o něco snížil (viz tabulka 11). Téměř shodný podíl sledovaných přestupků připadá v Kylešovicích na přestupky proti vyhlášce města (chov a držení, např. neuvázaní psi) a veřejnému pořádku. V Opavě jako celku jednoznačně převažují přestupky proti veřejnému pořádku (největší koncentrace je v centru města – rušení nočního klidu v souvislosti se zábavními podniky, zábory půdy pro stánkový prodej, nepovolené plakáty apod. Struktura přestupků je viditelná na Obrázku 11.

Tabulka 11: Počet přestupků proti veřejnému pořádku, vyhlášce města a veřejnému soužití na 1000 obyvatel, sídliště Kylešovice a Opava v roce 2015 a 2016

Přestupkový zákon	Sídliště Kylešovice		Opava	
	2015	2016	2015	2016
Veřejný pořádek §47	5,3	2,3	31,0	27,8
Vyhláška města §46	4,0	0,3	13,8	14,1
Občanské soužití §49	0,0	0,6	0,9	1,0
Celkem	9,3	3,2	45,7	42,9

Zdroj: Městská policie Opava. Poznámka: Počet obyvatel k 31. 12. 2016.

Obrázek 11: Struktura přestupků proti veřejnému pořádku, vyhlášce města a veřejnému soužití, sídliště Kylešovice a Opava v roce 2016

Zdroj: Městská policie Opava

Počet trestných činů spáchaných na území sídliště Kylešovice dosáhl v roce 2016 hodnoty 46, což znamená 15,3 trestných činů v přepočtu na 1000 obyvatel (viz Tabulka 12). Většina trestných činů připadá na majtkové trestné činy. Počet trestných činů na 1000 obyvatel je na sídlišti Kylešovice v porovnání s celou Opavou 1,5 krát nižší.

Tabulka 12: Počet trestných činů, sídliště Kylešovice a Opava v roce 2015 a 2016

Území	Absolutně		na 1000 obyvatel	
	2015	2016	2015	2016
Sídliště Kylešovice	47	46	15,6	15,3
Opava	1542	1294	26,9	22,5

Zdroj: Policie ČR, obvodní oddělení Opava

Obyvatelé sídliště Kylešovice označili v okolí svého bydliště několik míst, která vnímají jako nebezpečná a kterým se vyhýbají. Obecně lze odlišit několik druhů takových míst: okolí hospod, heren a barů, okolí nákupních center, parky a hřiště, okolí viaduktu a železniční tratě, boční ulice na sídlišti. V okolí hospod, restaurací, heren a barů vadí obyvatelům nejvíce přítomnost opilých lidí a mládeže, kteří se v některých případech chovají agresivně, způsobují hluk a nepořádek. Lidé tato místa obcházejí zejména ve večerních a nočních hodinách. Poblíž nákupních center se vyskytují bezdomovci, kvůli kterým se občané také necítí bezpečně. V důsledku shromažďování hlučné mládeže a přítomnosti bezdomovců jsou negativně vnímána také některá hřiště a parčíky. Vedle toho patří k obávaným místům v blízkosti sídliště okolí železniční tratě, a to zejména kvůli špatnému osvětlení.

Pocitová mapa sídliště

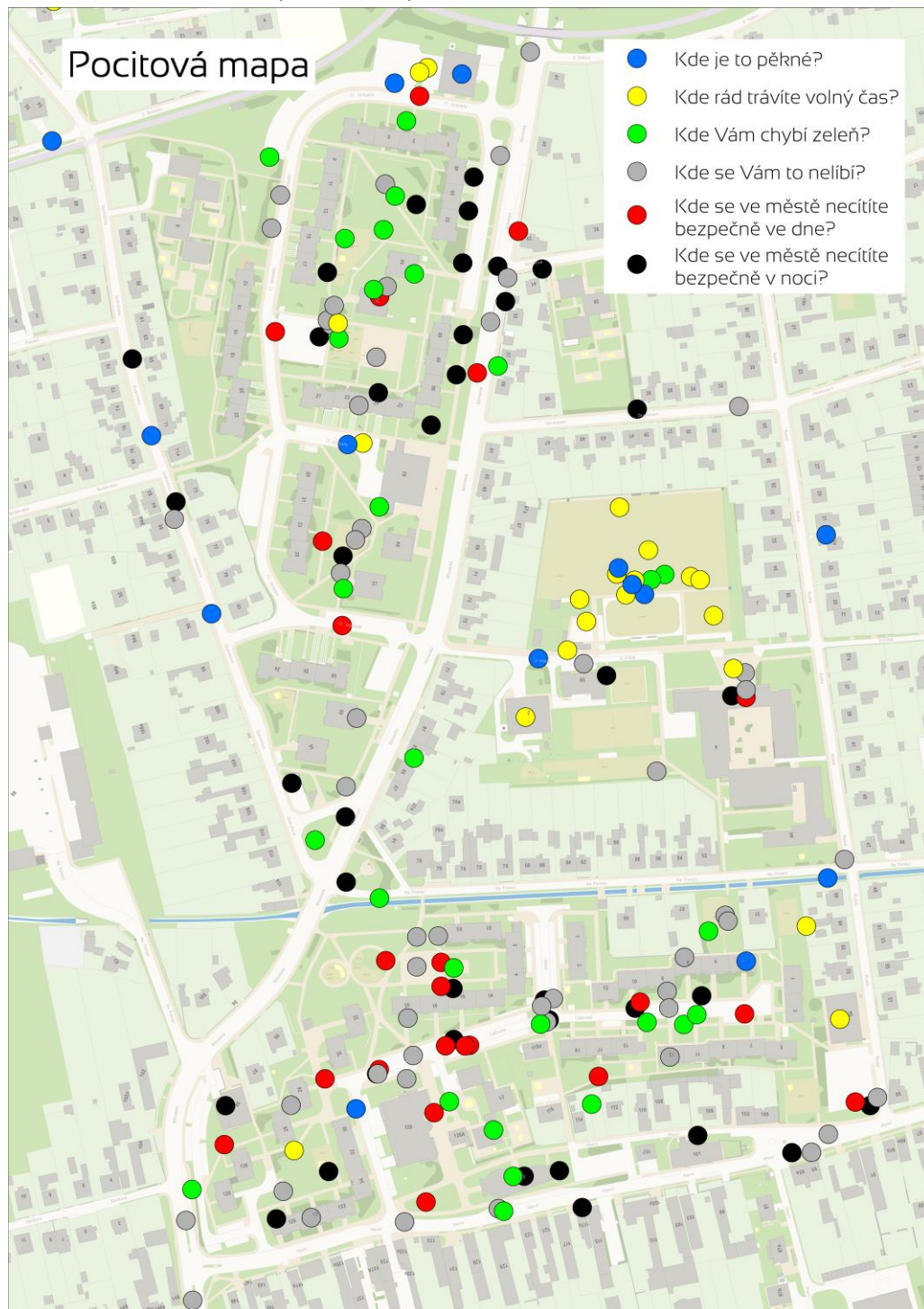
Tvorba pocitové mapy v Opavě probíhala v rámci akce Fórum Zdravého města (dále jen „FZM“) dne 24. 10. 2016, kterého se zúčastnilo přibližně 50 obyvatel města. Účastníci do mapy podle svých pocitů přiřazovali místům vlastnosti týkající se kvality života ve městě. Sběr dat probíhal i po skončení FZM formou online mapování. Do hlasování na webu se zapojilo 920 občanů. Na workshopu měli hosté k dispozici mapu města a jeho okolí, která sloužila jako podklad pro tvorbu pocitové mapy. Na mapu zapojení účastníci označovali pocity vztahující se k určitému místu pomocí špendlíků šesti různých barev. Tím, že účastníci využívali při práci špendlíky, zaznačili v mapě vždy bod, kterému byl přiřazen určitý pocit. Výsledná mapa je na Obrázku 12.

V pocitové mapě sídliště Opava – Kylešovice jde vidět, která místa se občanům na sídlišti líbí, kde rádi tráví volný čas a také, která místa na sídlišti se občanům jeví jako nebezpečná nebo se jim nelíbí. Z pocitové mapy také zjistíme, kde by obyvatelé chtěli více zeleně.

Téměř všechny asfaltové plochy sídliště, na kterých město plánuje vybudovat nová multifunkční hřiště, občané označili jako místa, která se jim nelíbí. Jedná se většinou o plochy s popraskaným asfaltem, které potřebují obnovit. Vybudováním nových hřišť snad vzroste zájem trávit volný čas i ve vnitrobloku sídliště. V porovnání s místy, která se občanům líbí, je na sídlišti velký počet míst, na kterých se občanům nelíbí, vnímají je jako nebezpečná a vyhýbají se jim.

V obecnější rovině se obyvatelé Kylešovic vyhýbají opuštěným a neosvětleným místům. V nočních hodinách se lidé bojí chodit v bočních ulicích a užších prostorech mezi domy, které jsou nepřehledné (např. keře pod balkony).

Obrázek 12: Pocitová mapa sídliště Kylešovice 2016

Zdroj: <http://pocitovamapa.nszm.cz/opava-2016/nahled>

2.6 Posouzení stávajícího stavu sídliště z hledisek stavebně technického, funkčně provozního a prostorového

Sídliště Kylešovice se nachází na jižním okraji Opavy ve vzdálenosti přibližně 2 km od městského centra. Z ostatních světových stran panelová zástavba plynule přechází do zástavby rodinných domů. Panelové domy na sídlišti jsou plně integrovány do okolní rezidenční zástavby. Spojení s centrem města zajišťují trolejbusy. Sídliště Kylešovice spolu se zástavbou rodinných domů vytváří kompaktní, ale prostorově částečně oddělený sídelní útvar.

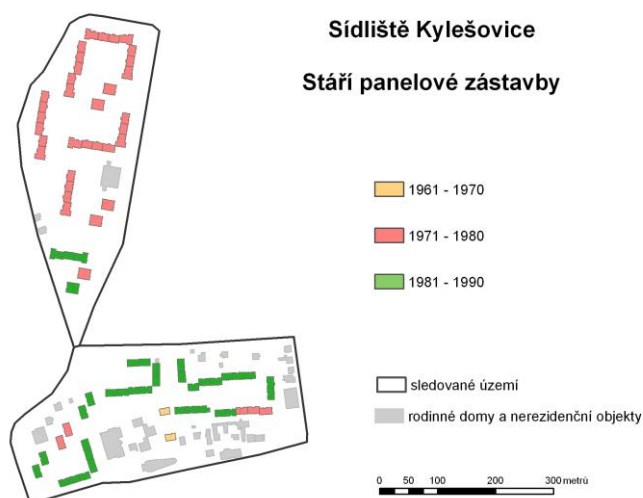
Sídliště tvoří svébytný urbanistický celek ze socialistické výstavby 70. a 80. let (viz Obrázek 13) s velkou kumulací obyvatel různé sociální úrovně, žijících ve 4 až 8 podlažních bytových domech, stejně tak jako v mnoha jiných městech. Tato charakteristika předurčuje celou řadu problémů typických pro toto území. Jedná se o monofunkčnost, anonymitu, chybějící vybavenost, špatnou využitelnost ploch, nedostatek pracovních příležitostí, ale také kulturní a názorovou rozdílnost obyvatel.

Starší panelová zástavba se nachází v severní části sídliště, kde většina domů pochází ze 70. let 20. století. V jižní části sídliště Kylešovice za ulicí Na Pomezí převažuje novější zástavba z 80. let 20. století. V katastrálním území Kylešovice tvoří téměř 6,5 % všech budov bytové domy a 87,5 % budov připadá na rodinné domy. Na sídlišti žije 6 % obyvatel města na 19 ha rozlohy.

Severní část sídliště Kylešovice, která je lemována ulicí 17. listopadu má 28 bytových domů s 522 byty, na ulici Bílovecké je postaveno 11 bytových domů s 214 byty. V této části sídliště žilo v srpnu roku 2017 1641 obyvatel.

V jižní části sídliště na ulici Liptovská bylo vystavěno 27 bytových domů z osmdesátých let s 574 byty, které dříve sloužily především pro bydlení horníků pracujících v Ostravě. Na ulici Hlavní je postaveno ještě 10 bytových domů se 134 byty. Ulice Jasná zahrnuje 4 bytové domy se 70 byty a ulice Na Pomezí 2 bytové domy se 36 byty z let osmdesátých. V této části sídliště žilo v srpnu roku 2017 1749 obyvatel. Celkem je tedy na sídlišti v obou lokalitách 82 bytových domů s 1550 byty.

Obrázek 13: Stáří panelových domů na sídlišti Kylešovice

Zdroj: ČSÚ, Registr sčítacích obvodů

Veřejné prostory

Důležitou složku rezidenčního prostředí tvoří vzhled, kvalita a způsob využití okolního prostředí. Veřejný prostor mezi domy je využíván převážně pro pěší pohyb, rekreaci a odpočinek. Jeho úprava významně zvyšuje kvalitu rezidenčního prostředí a je vizitkou celkového stavu sídliště, jak pro samotné obyvatele, tak pro jeho návštěvníky.

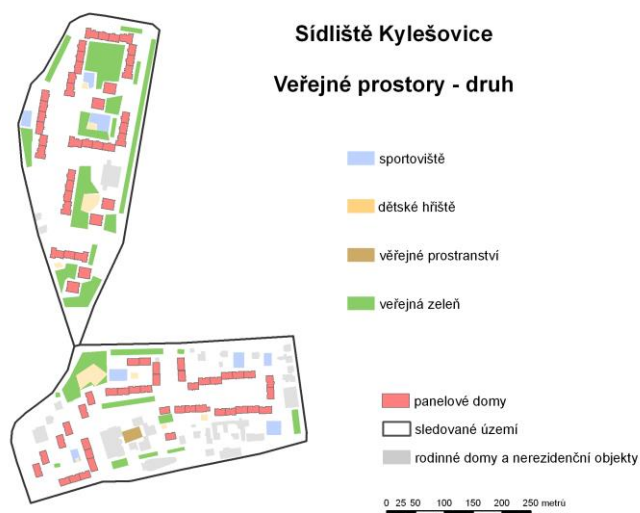
Jak ukazuje Obrázek 14, množství veřejných prostor a zeleně je rozdílné v severní a jižní části sídliště Kylešovice. Kvalita existujících veřejných prostor není vždy dobrá a některé prostory jsou v zanedbaném stavu. Jedním z problémů venkovního prostředí sídliště je velké množství prostor, které v minulosti plnily určitou funkci, v současné době však ztratily svůj původní význam (tzv. non-places). Typickými příklady jsou zrušená dětská hřiště, rozpadlá posezení, nevyužívané držáky na šňůry a klepadla. Jejich přeměna na účelnější využití může pomoci odstranit jeden z viditelných nedostatků venkovního prostředí sídliště. Nevyužívané držáky na šňůry a klepadla budou postupně odstraňovány vzhledem ke špatnému technickému stavu.

Estetická úroveň míst pro ukládání odpadu a jejich umístění podél frekventovaných komunikací a chodníků je naprosto nevyhovující a bude potřeba této oblasti věnovat pozornost. Kontejnerová stání je nutno vyřešit a umístit tak, aby neobtěžovala obytné prostředí, byla jednoduše přístupná jak pro obyvatele domů, tak pro společnost provádějící svoz odpadu a působila esteticky.

Chodníky pro pěší jsou provedeny jako asfaltové a jsou ve velmi špatném technickém stavu, který značně zhoršuje kvalitu veřejného prostředí – viz Obrázek 15. Veřejné osvětlení tvoří parkové stožáry, které budou doplněny a obnoveny moderními úspornými technologiemi osvětlení veřejného prostoru.

V lokalitě Liptovská je dvoupodlažní objekt občanské vybavenosti s názvem Žabka, kde se nachází pošta, lékárna a několik drobných prodejen. V jeho přímém sousedství nalezneme nově zrekonstruované Komunitní centrum Liptovská a bývalou budovu knihovny, ve které v současné době působí mateřské centrum. V zájmovém území je také střední škola a obchod s potravinami. Na sídlišti 17. listopadu je mateřská škola, obchod s potravinami a sběrný dvůr.

Obrázek 14: Veřejné prostory a zeleň na sídlišti v Kylešovicích

Zdroj: Mapové podklady GIS, SMO 2017

Obrázek 15: Neudržovaný veřejný prostor sídliště 17. listopadu a Liptovská - Žabka

Foto: Ing. arch. Petr Stanjura

2.7 Charakteristika jednotlivých úprav

Projekt vychází z potřeby obyvatel sídliště a rozborů jednotlivých složek urbanistické koncepce v celém sídlišti. Jednotlivé úpravy byly veřejně projednány s obyvateli sídliště.

Návrh úprav na ploše sídliště Kylešovice je zaměřen na revitalizaci ploch pro trávení volného času dětí a mládeže. Z hlediska funkčního využití území dojde nově ke smysluplnému využití klidového vnitrobloku vytvořením multifunkčních hřišť pro aktivní trávení volného času.

Další oblasti revitalizace se týkají především zpevněných ploch, komunikací, veřejného osvětlení a navýšení počtu parkovacích míst. Pozornost bude věnována především rekonstrukci chodníků, které nemohly být z důvodů nedostatku financí města doposud opraveny.

Navrhované úpravy:

➤ **Občanská vybavenost**

Multifunkční hřiště

V rámci regenerace sídliště budou rekonstruována stávající hřiště. Jedná se o plochy sloužící pro sportovní aktivity dospělých a mládeže, především pro míčové hry (malá kopaná, volejbal, nohejbal, házená, basketbal). Jsou navrženy na stávajících asfaltobetonových plochách a doplněny vhodným mobiliářem. Od okolních ploch jsou odděleny oplocením, aby neohrožovaly např. dětská hřiště nebo pěší trasy. Budou vybudována 2 multifunkční hřiště v lokalitě 17. listopadu, jedno z nich bude ve středu sídliště a bude se jednat o házenkářské a basketbalové hřiště; druhé multifunkční hřiště bude v severní části sídliště a bude zaměřeno na volejbal a nohejbal. Další multifunkční hřiště se bude nacházet v západní části sídliště v lokalitě Liptovská a bude zaměřeno na házenou, malou kopanou a basketbal.

➤ **Doprava**

Komunikace

Sídliště je napojeno na komunikaci II. třídy č. 464 na severní straně (ul. Bílovecká) a dále je vymezeno místními komunikacemi. Oprava povrchů komunikací vedoucími sídlištěm bude provedena na základě projektového ověření dle zjištěného technického stavu.

Chodníky

Chodníky jsou ve velice špatném stavu, bude zapotřebí likvidace stávajících a vytvoření nových chodníků. Jedná se o chodníky s krytem z litého asfaltu nebo s betonovým krytem. Obnova nebo celková rekonstrukce povrchu bude na základě vyhodnocení technického stavu. Rekonstrukce povrchů stávajících chodníků je plánovaná v rozsahu 13 497,72 m². Úpravy nezahrnují přístupové chodníky ke vchodům do bytových domů.

Parkování

Parkování je věnována také zvýšená pozornost, protože vozidla často parkují mimo vyznačená stání. Na sídlišti 17. listopadu a Liptovská je záměrem vytvořit nová parkovací stání, počet vytvořených parkovacích míst a nové parkovací plochy budou prověřeny projektově.

➤ **Technická infrastruktura**

Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení tvoří parkové stožáry, které budou doplněny a obnoveny moderními úspornými technologiemi v osvětlení veřejného prostoru.

Mobiliář

Okolo multifunkčních hřišť bude doplněn městský mobiliář, tj. lavičky, odpadkové koše, stojany na kola, plakátovací plochy a informační tabule.

3 NÁVRHOVÁ ČÁST

3.1 Textová část

A) Cíle dle naléhavosti

Realizace všech záměrů celého projektu regenerace sídliště by měla vést k dosažení hlavního cíle – všestranného zlepšení obytného prostředí na sídlišti tak, aby dobře fungovalo, aby se v něm obyvatelům lépe žilo a aby bylo i nadále atraktivním a přitažlivým místem pro bydlení i odpočinek pro všechny skupiny občanů.

Cíle projektu „Regenerace sídliště Opava – Kylešovice“ jsou:

➤ **Zlepšení celkového vzhledu sídliště a bezpečnosti**

Vytvoření atraktivního veřejného prostoru, doplnění mobiliáře. Značná část sídliště je tvořena původními asfaltovými chodníky, které jsou popraskané a ve velmi špatném stavu. Do budoucna bude zapotřebí také upravit vozovku. Z hlediska bezpečnosti je nutná také obnova veřejného osvětlení.

Hlavní pěší tahy a také přístupy k pobytové ploše jsou řešeny jako bezbariérové, aby byl usnadněn pohyb maminkám s kočárky. Toto bezbariérové řešení je také velmi vhodné pro starší obyvatele sídliště se sníženou nebo omezenou pohyblivostí.

➤ **Navýšení parkovacích stání**

Na sídlišti se během let v obou lokalitách postupně navyšovala parkovací místa. Nové možnosti parkování budou projektově ověřeny v následujících letech. Nedostatek parkovacích míst je jedním z největších problémů téměř na všech sídlištích.

➤ Zlepšení možností trávení volnočasových aktivit

Budování nových multifunkčních dětských hřišť, doplnění mobiliáře. Nejpočetnější věkovou skupinou dětí a mládeže je věk 7 - 18 let a dále pak mladí lidé v produktivním věku, proto se plánuje v rámci první etapy výstavba víceúčelových multifunkčních hřišť.

B) Návrh řešení jednotlivých úprav I. etapy 2018

V panelovém sídlišti Opava - Kylešovice je zapotřebí zlepšit kvalitu bydlení vytvořením nových příznivějších podmínek na veřejných prostranstvích. Na sídlišti je poměrně velká stávající plocha pro trávení volného času rezidentů. Některá dětská hřiště jsou však technicky i morálně zastaralé a dožilé, proto je navržena jejich rekonstrukce.

Program „Regenerace sídliště Opava – Kylešovice“ bude zahájen 1. etapou v roce 2018. V první etapě se bude jednat především o výstavbu dvou multifunkčních hřišť v lokalitě 17. listopadu a doplnění veřejného osvětlení v těsné blízkosti jednoho z hřišť.

3.1.1 Multifunkční hřiště I – sídliště 17. listopadu

V současnosti se jedná o stávající plochu s pískovištěm a cihelnou zídou nacházející se ve středové části sídliště 17. listopadu. (viz Obrázek 16) Plocha je omezena travnatou plochou se vzrostlou zelení a chodníky. Zpevněná plocha má povrch z asfaltového betonu a je v nevyhovujícím stavu. Na ploše se nacházejí dva ocelové sloupky. Jedná se o nefunkční plochu bez využití. U pískoviště se nachází lavička bez opěradla. Veřejné osvětlení a pískoviště jsou vyhovující a budou zachovány bez dotčení.

Nové multifunkční hřiště bude umístěno na ploše původního hřiště. Tvarové řešení a umístění nových zpevněných ploch vychází z umístění stávajícího pískoviště, které zůstane zachováno. Hřiště je navrženo v celoplošném propustném provedení. Finální povrchová úprava multifunkčního hřiště je navržena z pryžového probarveného granulátu. Kolem pískoviště bude plocha provedena z betonové dlažby na propustných podkladních vrstvách.

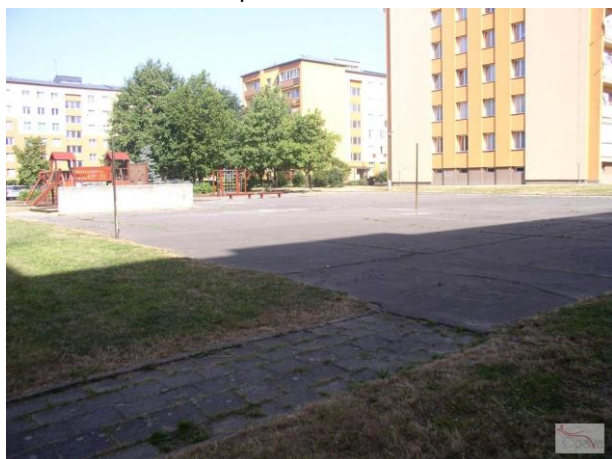
Multifunkční hřiště bude vybaveno basketbalovými koši, brankami na házenou a oploceno. Plocha kolem pískoviště bude vybavena novým jednotným mobiliářem (lavička s opěradlem, dvě lavičky bez opěradla, dva stojany na kola, odpadkový koš, plakátovací plocha). Účelově bude hřiště sloužit na basketbal, házenou a kopanou.

Navrhované řešení je v souladu s platnou územně plánovací dokumentací města. Funkční využití území se nemění. Pískoviště a multifunkční hřiště s novými chodníky je bezbariérově přístupné, parcela se nachází na rovinatém území. Stávající přístupy zůstávají zachovány.

Pro navrhované úpravy bylo vydáno územní rozhodnutí dne 19. 10. 2016.

Předpokládaná lhůta výstavby	03/2018 – 10/2018
Zprovoznění stavby	10/2018
Stávající zpevněná plocha	904 m ²
Nové zpevněné plochy (multifunkční hřiště)	406,30 m ²
Nové zpevněné plochy komunikací	114,50 m ²
Nové zpevněné plochy (okolo pískoviště)	75 m ²

Obrázek 16: Původní plocha dětského hřiště

Zdroj: Fotodokumentace SMO

3.1.2 Multifunkční hřiště II - sídliště 17. listopadu

V současnosti se jedná o stávající plochu s pískovištěm a cihelnou zídka nacházející se mezi ulicemi 17. listopadu a Bíloveckou ul. (viz Obrázek 17) Plocha je vymezena travnatou plochou se vzrostlou zelení a chodníky. Zpevněná plocha má povrch z asfaltového betonu a je v nevyhovujícím stavu. V ploše se nacházejí dva ocelové sloupky. Pískoviště je vyhovující a bude zachováno bez dotčení. Veřejné osvětlení plochy kolem multifunkčního hřiště bude doplněno o 2 svítidla.

Nové multifunkční hřiště bude umístěno na ploše původního hřiště a z menší části na travnaté ploše. Tvarové řešení a umístění nových zpevněných ploch vychází z umístění stávajícího pískoviště, které zůstane zachováno. Hřiště je navrženo v celoplošném propustném provedení. Finální povrchová úprava multifunkčního hřiště je navržena z pryžového probarveného granulátu. Kolem pískoviště bude plocha provedena z betonové dlažby na propustných podkladních vrstvách.

Multifunkční hřiště bude vybaveno herními sloupky a oploceno. Plocha bude vybavena novým jednotným mobiliářem (lavička s opěradlem, dvě lavičky bez opěradla, dva stojany na kole, odpadkový koš a plakátovací plocha). Účelově bude hřiště sloužit na nohejbal a volejbal.

Navrhované řešení je v souladu s platnou územně plánovací dokumentací města. Funkční využití území se nemění. Pískoviště a multifunkční hřiště s novými chodníky je bezbariérově přístupné, parcela se nachází na rovinatém území. Stávající přístupy zůstávají zachovány.

Pro navrhované úpravy bylo vydáno územní rozhodnutí dne 19. 10. 2016.

Předpokládaná lhůta výstavby	03/2018 – 10/2018
Zprovoznění stavby	10/2018
Stávající zpevněná plocha	563 m ²
Nové zpevněné plochy (multifunkční hřiště)	333 m ²
Nové zpevněné plochy komunikací	89 m ²
Nové zpevněné plochy (okolo pískoviště)	62,50 m ²

Obrázek 17: Původní plocha dětského hřiště

Zdroj: Fotodokumentace SMO

4 EKONOMICKÁ ČÁST

A) Seznam navrhovaných úprav

V mapových podkladech v příloze je patrný jak stávající stav sídliště, tak navrhované úpravy v území, jež budou provedeny v rámci jednotlivých etap.

Do seznamu navrhovaných úprav patří:

- 1) vybudování nových multifunkčních hřišť
- 2) rekonstrukce pěších komunikací
- 3) rekonstrukce a doplnění veřejného osvětlení
- 4) nová parkovací stání
- 5) obnova veřejného prostranství
- 6) rekonstrukce vozovek

B) Odhad nákladů na provedení jednotlivých úprav, časový a finanční harmonogram

Veškeré navrhované úpravy regenerace sídliště jsou zahrnuty do 4 etap tak, že se předpokládá realizace vždy jedné etapy v jednom kalendářním roce. Pořadí etap vychází jak z nutnosti řešit problémové prioritní oblasti v sídlišti, tak zároveň z logické prostorově - technické návaznosti realizace úprav. Velikost etap je zvolena dle předpokládaných ekonomických možností rozpočtu města, které je garantem a stavebníkem realizace.

Od roku 2017 je revitalizována severní část sídliště v lokalitě 17. listopadu, protože se jedná o území, na kterém nebyly v minulých letech prováděny žádné zásadní úpravy. Aby postup regenerace prostorově plynně navazoval, pokračuje se v budování nových multifunkčních hřišť, která jsou součástí I. etapy v roce 2018.

V následujících tabulkách je proveden hrubý odhad nákladů na realizaci dalších následujících úprav. Jednotkové ceny jsou odhadovány na základě nákladů na akce obdobného charakteru v době zpracování dokumentace.

Výše nákladů v jednotlivých letech jsou každoročně aktualizovány a upřesňovány na základě vypracovaných projektových dokumentací jednotlivých etap. Tyto etapy je možné ve svém rozsahu upravovat dle maximální přidělené dotace pro jednotlivý rok a potřeb a finančních možností města.

Realizované úpravy v roce 2017	17. listopadu
Dětské hřiště I	512 788,00 Kč
Dětské hřiště II	1 085 983,00 Kč
Workout hřiště	1 097 667,25 Kč
Veřejné osvětlení	298 571,00 Kč
Náklady celkem s DPH	2 995 009,25 Kč

I. etapa – 2018	17. listopadu
Multifunkční hřiště I	4 586 227,00 Kč
Multifunkční hřiště II	3 472 217,00 Kč
Náklady celkem s DPH	8 058 444,00 Kč

II. etapa – 2019	Liptovská
Multifunkční hřiště I	3 500 000,00 Kč
Veřejný prostor OC Žabka + pěší komunikace	4 900 000,00 Kč
Obnova a doplnění veřejného osvětlení	1 600 000,00 Kč
Náklady celkem s DPH	10 000 000,00 Kč

III. etapa – 2020	17. listopadu
Rekonstrukce pěších komunikací	5 646 560,00 Kč
Nová parkovací stání	3 000 000,00 Kč
Obnova veřejného osvětlení	2 000 000,00 Kč
Náklady celkem s DPH	10 646 560,00 Kč

IV. etapa – 2021	17. listopadu
Obnova veřejného osvětlení	2 000 000,00 Kč
Rekonstrukce pěších komunikací	5 000 000,00 Kč
Rekonstrukce vozovky	3 000 000,00 Kč
Náklady celkem s DPH	10 000 000,00 Kč

C) Návrh způsobu financování úprav, upřesnění zdrojů financování

V rámci investice připadají v úvahu dva možné zdroje financování, a to z dotačního programu a z vlastních zdrojů rozpočtu Statutárního města Opavy. Na úpravy bude město v letech 2018 – 2021 žádat o dotaci z rozpočtu Státního fondu rozvoje bydlení (dále jen „SFRB“), jehož podmínky budou zveřejněny pravděpodobně v prvním čtvrtletí roku 2018. Předpokládaná výše dotace bude 50 %, maximálně však 6 milionů korun. Jednotlivé akce budou dofinancovány z rozpočtu města.

O dotace lze žádat podle předem stanovených pravidel jednotlivých dotačních titulů. Pokud nastane situace, kdy nebude dostatek finančních prostředků, může dojít k časovému posunu v realizaci jednotlivých etap.

Tabulka 18: Financování jednotlivých etap regenerace sídliště

Etapa	Lokalita	Předpokládané náklady	Dotace SFRB	Vlastní zdroje	Podíl SFRB	Podíl SMO
I. etapa - 2018	17. listopadu	8 058 444 Kč	4 029 222 Kč	4 029 222 Kč	50 %	50 %
II. etapa - 2019	Liptovská	10 000 000 Kč	5 000 000 Kč	5 000 000 Kč	50 %	50 %
III. etapa - 2020	17. listopadu	10 646 560 Kč	5 323 280 Kč	5 323 280 Kč	50 %	50 %
IV. etapa - 2021	17. listopadu	10 000 000 Kč	5 000 000 Kč	5 000 000 Kč	50 %	50 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2017

Závěr

Sídliště Kylešovice leží v okrajové části města Opavy, jeho výhodou je malá velikost a dobré začlenění do „vesnické“ zástavby Kylešovic. Sídliště vznikalo na přelomu 70. a 80. let a lze jej považovat za kvalitní rezidenční oblast v Opavě.

Demografická charakteristika sídliště Opava – Kylešovice je ovlivněná dobou výstavby a politikou přidělování bytů v socialistickém státě především mladým rodinám. V současnosti se na daném území projevuje demografické stárnutí obyvatel.

Projekt regenerace sídliště Opava – Kylešovice je zaměřen tak, aby realizace jednotlivých částí zvelebila sídlištní bydlení a posílila jeho klady, tj. volnočasové vyžití a zefektivnění prostoru. Zároveň má pomoci vyřešit jeden z problémů sídliště, kterým jsou pěší komunikace ve velmi špatném stavu. Rekonstrukcí stávajících popraskaných litých chodníků se zvýší bezpečnost na sídlišti.

V rámci projektu jsou podporovány aktivity, které vedou ke smysluplnému naplnění volného času. Všechny tyto snahy mají vést také k prevenci sociálně-patologických jevů, které se na neudržovaných sídlištních vyskytují poměrně často. Pozornost při plánované regeneraci bude také směřována na kultivaci veřejných ploch na sídlišti.

Seznam zkratek

DSP	Dokumentace pro provedení stavby
FZM	Fórum zdravého města
GIS	Geografický informační systém
IS	Inženýrské sítě
KÚ	Katastrální území
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
PUMM	Plán udržitelné městské mobility
SFRB	Státní fond rozvoje bydlení
SLBD	Sčítání lidu bytů a domů
SMO	Statutární město Opava
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
VO	Veřejné osvětlení
ZSJ	Základní sídelní jednotka